

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Być przedsiębiorczym – nauka przez praktykę”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.04

Opłacalność przedsiębiorstwa

Lidia Nowak

Uniwersytet Rzeszowski

al. T. Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów
Projekt „Być przedsiębiorczym – nauka przez praktykę”
www.ur.edu.pl

KONSPEKT LEKCJI DO PRZEDMIOTU: PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

I. METRYCZKA KONSPEKTU

1. Imię i nazwisko nauczyciela prowadzącego lekcję:
2. Klasa:
3. Data:
4. Miejsce prowadzenia lekcji:
5. Czas prowadzenia lekcji:

II. UMIEJSCOWIENIE LEKCJI W STRUKTURZE JEDNOSTKI METODYCZNEJ

1. Temat lekcji: **Opłacalność przedsiębiorstwa**

III. CELE OPERACYJNE LEKCJI

A. Operacyjne cele instrumentalne:

1. WIADOMOŚCI

1.1 Wiadomości do zapamiętania:

Uczeń poprawnie:

- a) wyjaśni pojęcia:
 - przychody,
 - koszty,
 - zysk,
 - próg rentowności,
 - rachunek zysków i strat.
- b) zdefiniuje pojęcia: przychody operacyjne, przychody finansowe, koszty stałe, koszty zmienne, koszty całkowite, koszty jednostkowe, zysk, próg rentowności,
- c) przedstawia graficzny obraz progu rentowności,
- d) wymienia i wyjaśnia metody obliczania progu rentowności.

1.2 Wiadomości do zrozumienia:

Uczeń potrafi poprawnie:

- a) dokonać klasyfikacji przychodów i kosztów,
- b) wyjaśnić kiedy przedsiębiorstwo osiąga zyski.

2. UMIEJĘTNOŚCI

2.1 Umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach typowych:

Uczeń potrafi poprawnie:

- sklasyfikować przychody i koszty,
- podać przykłady przychodów i kosztów,
- wyznaczyć próg rentowności.

2.2 Umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach problemowych:

Uczeń poprawnie:

- wyznacza próg rentowności różnymi metodami,
- ustalić wynik netto.

3. ZDOLNOŚCI POZNAWCZE:

3.1 Spostrzegawczość: Uczeń rozwine spostrzegawczość w wyniku prezentacji różnych sposobów wyznaczania progu rentowności.

3.2 Wyobraźnia techniczne:

- a) konstrukcyjna: kształtowanie umiejętności graficznego wyznaczania obrazu progu rentowności,
- b) operacyjna: ukształtowanie modelu wyobraźniowego procedury ustalania rachunku zysku i strat,
- c) przestrzenna: ukształtowanie modelu wyobraźniowego ustalania zysku przedsiębiorstwa.

3.3 Pamięć: Rozwijanie procesów pamięci przez wyznaczanie progu rentowności metodą ilościową i wartościową.

3.4 Uwaga: Rozwijanie podzielności i koncepcji uwagi na działaniach opisowo - rozpoznawczych.

B. Operacyjne cele kierunkowe.

- 1. Uczestnictwo w działaniu:** Polega na świadomym i uważnym uczestniczeniu w lekcji oraz wykonywaniu czynności odpowiadających przyjętej roli. Uczeń ani nie unika danego rodzaju działania ani też go nie podejmuje z własnej woli, natomiast chętnie dostosowuje się do sytuacji.
- 2. Podejmowanie działania:** Polega na samorzutnym rozpoczynaniu danego rodzaju działania i wewnętrznym zaangażowaniu w wykonywanie danego rodzaju czynności. Uczeń nie tylko dostosowuje się do sytuacji, w jakiej się znalazł, ale i organizuje ją w pewien sposób. Jest to jednak jeszcze postępowanie mało jeszcze utrwalone.
- 3. Nastawienie na działanie:** Polega na konsekwentnym wykonywaniu danego rodzaju działania na skutek trwałej potrzeby wewnętrznej i dodatniego wartościowania jego wyników. Uczeń jest zwolennikiem tego działania i zachęca do niego innych, poglądom jego brak jednak szerszego uogólnienia i pełnej spistości.
- 4. System działań:** Polega na regulowaniu określonego typu działalności za pomocą harmonijnie uporządkowanego zbioru zasad postępowania, z którymi uczeń identyfikuje się do tego stopnia, że można je uważać za cechy jego osobowości. Uczeń nie zawodzi nawet w bardzo trudnych sytuacjach, a jego działania odznaczają się skutecznością oraz swoistością stylu.

IV. METODY I ŚRODKI DZIAŁANIA

- 1. Podstawowa strategia dydaktyczna:** informacyjna.
- 2. Metody uczenia się - nauczania:**
 - pogadanka,
 - burza mózgów,
 - prezentacja.
- 3. Środki dydaktyczne:**
 - zeszyty,
 - tablica,
 - rzutnik multimedialny,
 - komputer.
- 4. Formy organizacji pracy uczniów:**
 - praca zbiorowa (czynny udział w lekcji, aktywność),
 - praca indywidualna (odpowiedź ucznia, notatka, trafne formułowanie pytań).

V. STRUKTURA LEKCJI

- 1. Czynności organizacyjne:** 5 min
- 2. Wprowadzenie do lekcji i uświadomienie uczniom celu lekcji:** 5 min
- 3. Rozwiązywanie problemów grupowo i indywidualnie:** 30 min
- 4. Podsumowanie lekcji:** 5 min
- 5. Zakończenie zajęć.**

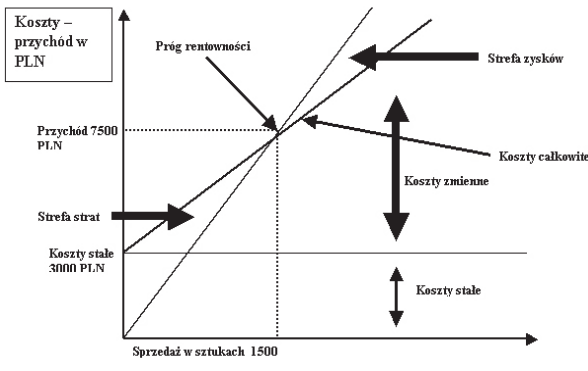
VI. PRZEBIEG LEKCJI

TOK LEKCJI	CZYNNOŚCI NAUCZYCIELA	CZYNNOŚCI UCZNIÓW	CZAS REALIZACJI
Czynności organizacyjne	1. Powitanie uczniów. 2. Sprawdzenie obecności. 3. Zapisanie tematu lekcji.	1. Przywitanie nauczyciela. 2. Zajęcie miejsc. 3. Zapisanie tematu lekcji do zeszytu.	5min
Uświadomienie celów lekcji	Tematem dzisiejszej lekcji jest „Opłacalność przedsiębiorstwa”. Na dzisiejszej lekcji spróbujemy dowiedzieć się kiedy prowadzenie przedsiębiorstwa jest opłacalne, w jaki sposób można granicę opłacalności obliczyć lub wyznaczyć graficznie, jakie czynniki mają wpływ na wynik działalności gospodarczej.	Uczniowie słuchają, myślą i stosują się do poleceń nauczyciela.	5min
Omówienie tematu lekcji	Spróbujemy powiedzieć sobie czym jest działalność gospodarcza? Jest formą aktywności przedsiębiorców działających na rynku. Nauczyciel zadaje pytania: kiedy działalność gospodarcza jest opłacalna, w jaki sposób powstaje zysk, co to są przychody i koszty. Nauczyciel wykorzystując prezentację omawia poszczególne zagadnienia.	Uczniowie podają swoje propozycje odpowiedzi na pytania zadawane przez nauczyciela.	

<p style="text-align: center;">Omówienie tematu lekcji</p>	<p>Przychody w przedsiębiorstwie Są to otrzymane bądź należne kwoty z tytułu sprzedaży produktów, materiałów, towarów, usług, składników aktywów trwałych a także papierów wartościowych uzyskane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Powstają w momencie przekazania kontrahentowi produktów, towarów, innych składników lub w momencie wykonania świadczenia, a nie w momencie przyjęcia zapłaty. Klasyfikacja przychodów: 1) przychody operacyjne, a) przychody ze sprzedaży • produktów • towarów i materiałów, b) pozostałe przychody operacyjne, 2) przychody finansowe.</p> <p>Przychody operacyjne: 1. Przychody ze sprzedaży, do których w zależności od tego, co stanowi przedmiot działalności operacyjnej jednostki, zalicza się: • przychody ze sprzedaży produktów: wyrobów gotowych (w jednostkach przemysłowych), robót budowlano-montażowych (w jednostkach wykonawstwa budowlanego) oraz usług (w jednostkach prowadzących działalność usługową); • przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. 2. Pozostałe przychody operacyjne – związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, obejmujące m.in.: • przychody ze zbycia środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, • odpisane przedawnione zobowiązania, • otrzymane odszkodowania, kary i grzywny oraz darowizny.</p> <p>Przychody finansowe Przychody osiągane z tytułu przeprowadzonych przez jednostkę operacji finansowych w szczególności: • przychody z tytułu dywidend (udziałów w zyskach), • odsetek, • przychody ze sprzedaży aktywów finansowych, • dodatnie różnice kursowe.</p> <p>Koszty w przedsiębiorstwie: Wyrażone wartościowo (w pieniądzu) nakłady poniesione w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej.</p> <p>Podział kosztów: Koszty stałe - niezależne od rozmiarów produkcji, związane są z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa. Nie są one bezpośrednio związane z produkcją, sprzedażą towarów czy usług Koszty zmienne - są ściśle związane z poziomem, rozmiarem i przebiegiem wielkości produkcji. Wielkość tych kosztów zmienia się wraz z ze zmianą wielkości produkcji. Koszty całkowite: to wszystkie koszty ponoszone w przedsiębiorstwie, na które składa się suma kosztów stałych i kosztów zmiennych:</p>	<p>Uczniowie słuchają, myślą, odpowiadają na polecenia nauczyciela i zapisują notatkę do zeszytu.</p> <p>Aktywizacja uczniów do samodzielnej refleksji, uczeń zapytany stara się własnymi słowami odpowiedzieć na pytanie nauczyciela.</p>	<p style="text-align: center;">30min</p>
--	--	--	--

Omówienie tematu lekcji	<p>Koszty całkowite = Koszty stałe + Koszty zmienne</p> <p>Koszty jednostkowe: to koszty poniesione w związku z wyprodukowaniem jednego egzemplarza produktu. Oblicza się je, dzieląc koszty całkowite przez liczbę wyprodukowanych towarów:</p> $\text{Koszty jednostkowe} = \frac{\text{Koszty całkowite}}{\text{Ilość wyprodukowanych sztuk}}$ <p>Zysk to dodatni wynik finansowy przedsiębiorstwa, oznacza, że ma ono wyższe przychody niż koszty ich uzyskania. Inaczej, jest to „nadwyżka wartości sprzedaży nad ogólnymi wydatkami.</p> <p>Zysk jest wskaźnikiem pozwalającym określić czy działalność gospodarcza przedsiębiorstwa jest opłacalna, czy też nie:</p> $\text{Zysk} = \text{Przychody} - \text{Koszty}$ <p>Próg rentowności: To taki poziom działalności, wielkości produkcji danego przedsiębiorstwa, przy którym nie ma zysku i straty, wynik jest zerowy. Pozwala on wyznaczyć minimalny poziom działalności (minimalna ilość wyprodukowanego towaru) przy którym przychód ze sprzedaży pokryje koszty stałe i koszty zmienne związane z działalnością. To taka ilość wyprodukowanych wyrobów, przy której następuje zrównanie kosztów i przychodów. Po przekroczeniu tego punktu produkcja zaczyna przynosić zysk.</p> <p>Próg rentowności to bardzo istotna informacja dla każdego przedsiębiorstwa. Pokazuje nam on obraz przychodów ze sprzedaży oraz kosztów poniesionych przez przedsiębiorstwo (kosztów stałych oraz zmiennych) i ich ewentualne pokrycie, tzn. czy przychody są większe niż koszty lub odwrotnie.</p> <p>Nauczyciel prezentuje graficzny obraz progu rentowności oraz metody obliczania progu rentowności:</p> <p>Metoda ilościowa - pokazuje przy jakiej ilości wyprodukowanych towarów przychody zrównoważą się z kosztami:</p> $\text{Próg rentowności ilościowy} = \frac{\text{Koszty stałe}}{\text{cena} - \text{koszty jednostkowe zmienne}}$ <p>Metoda wartościowa - pokazuje przy jakiej cenie sprzedaży przedsiębiorstwo zacznie przynosić zyski:</p> $\text{Próg rentowności wartościowy} = \text{cena} * \frac{\text{Koszty stałe}}{\text{cena} - \text{koszty jednostkowe zmienne}}$ <p>Rachunek zysków i strat</p> <p>Podmiot gospodarczy w toku swej działalności może osiągnąć wynik finansowy dodatni (czyli zysk) albo ujemny (czyli stratę), albo też wykazać się działalnością bezwynikową.</p> <p>Rachunek zysków i strat, jest bardzo ważnym sprawozdaniem finansowym sporządzanym za dany okres sprawozdawczy przez wszystkie jednostki gospodarcze, bez względu na ich formę organizacyjno-prawną.</p>	Uczniowie z zainteresowaniem śledzą ekran rzutnika i przedstawiane wiadomości.	
-------------------------	--	--	--

<p style="text-align: center;">Omówienie tematu lekcji</p>	<p>Procedura ustalania rachunku zysków i strat: Przychody z działalności podstawowej (statutowej) – Koszty działalności podstawowej = Wynik operacji sprzedaży (zysk lub strata) + Przychody z pozostałej działalności operacyjnej – Koszty pozostałej działalności operacyjnej = Wynik operacyjny (zysk lub strata) + Przychody działalności finansowej – Koszty działalności finansowej = Wynik działalności gospodarczej (zysk lub strata) + Zyski nadzwyczajne – Straty nadzwyczajne = Wynik brutto (zysk lub strata) – Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego = Wynik netto (zysk lub strata)</p> <p>NOTATKA: Przychody to otrzymane bądź należne kwoty z tytułu sprzedaży produktów, materiałów, towarów, usług, składników aktywów trwałych a także papierów wartościowych uzyskane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Koszty to wyrażone wartościowo (w pieniądzu) nakłady poniesione w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Koszty całkowite = Koszty stałe + Koszty zmienne Koszty jednostkowe: to koszty poniesione w związku z wyprodukowaniem jednego egzemplarza produktu. $\text{Koszty jednostkowe} = \frac{\text{Koszty całkowite}}{\text{ilość wyprodukowanych sztuk}}$ Zysk to dodatni wynik finansowy przedsiębiorstwa, oznacza, że ma ono wyższe przychody niż koszty ich uzyskania. $\text{Zysk} = \text{Przychody} - \text{Koszty}$ Próg rentowności to taka ilość wyprodukowanych wyrobów przy której następuje zrównanie kosztów i przychodów. Po przekroczeniu tego punktu produkcja zaczyna przynosić zysk. Metody obliczania progu rentowności: Metoda ilościowa - pokazuje przy jakiej ilości wyprodukowanych towarów przychody zrównoważą się z kosztami: $\text{Próg rentowności ilościowy} = \frac{\text{Koszty stałe}}{\text{cena} - \text{koszty jednostkowe zmienne}}$ Metoda wartościowa - pokazuje przy jakiej cenie sprzedaży przedsiębiorstwo zacznie przynosić zyski: $\text{Próg rentowności wartościowy} = \text{cena} * \frac{\text{Koszty stałe}}{\text{cena} - \text{koszty jednostkowe zmienne}}$</p>	<p>Uczniowie sporządzą notatkę do zeszytów</p>	
--	---	--	--

<p>Omówienie tematu lekcji</p>	<p>Graficzny obraz progu rentowności</p> 		
<p>Podsumowanie lekcji</p>	<p>Proszę mi powiedzieć co zapamiętaliście z dzisiejszej lekcji?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak dzielimy koszty przedsiębiorstwa? • Jak obliczamy koszt jednostkowy? • Co to jest próg rentowności? • Jakimi metodami można wyznaczyć próg rentowności? 	<p>Nauczyciel wskazuje wybranego ucznia do odpowiedzi</p> <p>Uczeń samodzielnie udziela odpowiedzi. Jeśli nie potrafi odpowiedzieć aktywizuje swoich kolegów prosząc ich o pomoc.</p>	<p>5min</p>

.....
Podpis nauczyciela

